

4759

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

90

Gammal ransa.

(Brukade läsas av "Höka-Massen", ett original i Väckelsångs socken under förra hälften av 1800-talet.)

Auktionskungörelse.

Åppau vederböranne da å ställe kommā jömen auktion att försäljas hela Fjellåbo, beläjet ve Dundähyttan å Hasselbacken som försäkras va i fullkomlitt gott staunn, bestaunne mest au inneböggnad å lite goa äjā ronnt gauen, vecken köpan, faur träte nästa kväll önne en skingfäll.

Lösörepersedla bestau au mest skratt nippå, selvå å glittå, ett tjog äkta gamla gobbskägg.

Deverse husgeraussakå, som a gamla häcklå, utnötta kräcklå, ett lisponn skovå, tre stekta rovå, kattrompa å becktrausstompa, kattäg å toppskägg, flaskanäbba och grisalägga, ett vitt sking au den schvarta katten, tre alna varmt vatten, uggelnäv å svinfärsväv.

Kreatur, som äro arga getinga, smau å stora tättinga, fluå å flautta, stora skeppsrätta, en hopå raphönå å bromsa, ett

dussin gräshoppå, en kappe loppå, större å mennre möss å dito löss. Deverse husgeråd, som å gamla skor å kalkonsnor, gamla piskå, utnötta veckå, skomakrasyla, frihetstråd och pryla, tre sönnåslaena stenskaula, tre aubrötena synaula, ett krokbaijn, en skoräijn, en gammal spröcken skräppa, en myggväska, tre maakå tobaksaska, en möckenhet au beredda å oberedda hyrå å sking ätte loppå å löss, rättå å möss med mera, som man ej kan specificiera.

Den som dessa dyrbara sakå å möblå vell inropa å nöttja kan skall gå in i staun å ha pau sej laun. Köpe ska ske mä rätta kurage ska han ha i sin hätta, svärja å domdera, inte stau å fondera. Sau ska han vara borsta, lia möe va den kosta, inte stau å hala utan strax betala, inte stau dää hela dan utan säja: "Ja ska ha'n!".

Mö betalningen fö de okända köprana lemnas aunstaunn* te nästa Larsmässå, men di säkra ska inte stau dää å hala utan strax betala.

Ut supra pau Stora Dunderhyttan å Hasselbacken den fjortonde daen i förrgaur å sjötttonde auet i fjoå.

(Uppt. på gammal Väckelsångs-dialekt av
Fabian Karlsson.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

91

Träskomakare Aron.

(En originell hantverkare i Nöbbele socken.)

I mitten av 1800-talet bodde i Nöbbele en träskomakare kallad Aron, som var rätt så roiginell, och om vilken de gamle berätta många historier.

I yngre år hade Aron varit lantbrukare och arendator av en gård. När man då var långt från hemmet och arbetade, så forde man med sig en ko, som man mjölkade när man skulle äta. -Träskomakare Aron säges hava varit en duktig trädgårdsmästare, och i hans "löcka" (trädgårdstäppa) var alltid god äring.

Hos träskomakarens bakades aldrig vanligt bröd i en ugn, utan man bakade där "plautabrö å stingkakå". I stugans tak förvarades kornet otröskat. När man behövde bröd, så tog man ner korn och stötte axen i en trätina. Sedan sällade och "dröftade" (blåste av agnarna) man kornet och var så färdig att mala.

Framme vid stugans gavelfönster stod hemkvarne och bredvid den degträget. När man malde kornet, så borstade man mjölet direkt i degträget och hade det så färdigt när man skulle

4759

baka. Träskomakaren säges haft samma gris i sju år. "Ja ska ändå gris ha,, sau då ä bäst å ha den en ä vanä ve", brukade han säga, om man frågade honom, varför han inte slaktade sin gris. Grisen hade sin bostad i köket i träskomakarens stuga. När man ätit så fick grisen komma i till mattavlan och få sin del. När grisen hade ätit, så hade Aron en liten "tväijt", som han putsade grisens tryne med. - Men till sist slakade dock Aron sin gamla gris. Säkertligen var det stor sorg i träskomakarens stuga när det beslutats att slakta det kära, gamla husdjuret. - När grisen slaktats, så blev det goda dagar hos träskomakarens. Man kokade då fläsk, så att det räckte flera veckor framåt. Grytan med fläsket stod alltid framme och i flottet doppade man potatis.

Fastän det nu förflutit en 60 eller 70 år sedan Aron levde, så talades det ännu om honom och hans gamla gris.

Fabian Karlsson.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

93

4759

Gamla vaggvisor, räknerim och barnramsor.

Uppt. i Väckelsånga socken av Fabian Karlsson.

Vaggvisor.

Ria, ria ranka,
hästen hetå Blanka.
Va ska vi ria?
Te en liten pia.
Va ska hon heta?
Anna-Margareta,
den tjocka och feta.
Näa vi kom fram
sau va dä ingen hemma,
utom en liten hynga,
som satt pau sopedynga
å jödde: Vov, vov, vov.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

94.

En variant till föregående:

Hopp ria ranken,
 hästen hetå Blanken.
 Ja, vi ska ut å ria,
 ria å fria
 te en liten pia.
 Va ska hon håijta?
 Anna-Margaråijta.
 Naa vi kom fram
 sau va dä ingen hemma,
 utom en gammel kvenna,
 som lärde dätten spenna.
 Å dätten spann
 å tauren rann,
 men allri kom den friann fram.

-oOo-

Vyssitte lull,
 koka gryta full.
 Dä kommå tre söllitena mauja.
 Den åijne å haltå,
 den annre å blinn,
 den tree å slansi

4759

å tör inte gau in,
han staur ve dörren å grautå.

-oOo-

En krauka satt pau lagaustak
å prata mä sin döttra.
Va ska vi nu te venteren gau?
Vi frysa om vaura smau föttra.
Jo vi ska resa te Dannemark,
te Dannemark, te Dannemark,
å köpa sko fö en halvå mark.
en halvå mark, en halvå mark.
Skö sau trenna som peppåkoirn
å katten blauså i selvåhorn.

-oOo-

Dussa naana litet bann
storå i baken som en kvaan
å mä hue som en skäppa.
Kan inte aent vara,
haa saummönnå fara:
tvau i Skaune, femmi Lonn,
tjugofem i Askersonn.

-oOo-

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

96

4739

Borgmästar Munthe

Re pau sin Brunte,
ätte kom Ställe
å re pau sin Grälle.
Sist kom en präst
pau sin halta häst.

-oOo-

(En gunna i Nöbbele säges hava sjungit denna vaggvisa:)

Stuan ä fullå au onga

i faastan ä sau dä rong,
faa, liten ä låijå,
görå nock flåija.

Räknerim.

(Använda vid barnlekarna för uträkning av vem som skulle
bliva udde eller börja "ta!")

Essike, dessike, lontan, tontan,
si mina maka, kukeli kaka,
empom, pempom, pileum, put,
ut må dej du launge stut.

-oOo-

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

97

4759

Vita hästa sto i stall,
spända spåra, spjut i hamn,
eka feka, domma kneka,
ibbel, bibbel, babbel, buff.

-oOo-

Ene, bene, buse, back,
du slapp.

Ene, bene, buse, back,
du slapp.

-oOo-

Räknerim.

(Användes när man räknar "kribo". under tiden en läser detta rim
skall de övriga i lek'n deltagande hinna gömma sig.

Ett, tvau, bonga gau,
tre, fyra, slå pau lyra,
fem, sex, plocka gäss,
sju, autta, gau te mautta,
nie, tie, slipa lie,
elve, tolv, slå näsan i golv.
trettan, fjortan, plocka hjortron,
femton, sexton, lära läxan,
sjöttan, attan, vattna kattän,
nettan, tjue, slå bongabaan u grue.

Nu haa ja räknat nock
nu titta ja opp.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

98

4759

Barnramsor.

Tommetott, sleekpott,
launge man, hjärtlehann
å lelle, lelle krissman.

-oOo-

Ja stötte en tau,
ja tro dä va tvau.
Den ena ä röten,
den annra ä bröten
å den trea ä alldeles au.

-oOo-

Håll kårten,
knäpp västen,
sela hästen,
kör te prästen!

-oOo-

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

99

4759

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Gamla ramsor och skämtverser m.m.

Uppt. i Väckelsånga socken av

Fabian Karlsson.

100

Ramsa från Östans Myrans rote i Väckelsånga socken. Denna ramsa brukade läsas av "Höka-Massen", ett kringvandrande original från 1800-talets förra hälft. Ungefär samma ramsa finns från Fiskestads by.

I Hönsery börja då dajas,
men i Nestensö sova di ån.
I Boary brydda di å baka.
Å i Ringshult gaur då pau sväng,
I Svenshult gaur di sau tonga,
I Breahult göra di onga,
Å i Pennatörp kresna di dom.

En gumma kom en gång in i granngården, där man just höll på att äta frukost, och frågade efter en bortsprungna stut. - I gården hade man skraddare, väven stod uppe, och en hund fanns i stugan. Gumman hade bråttom, och hennes tal kom att låta så här:

Skriv endast på denna sida!

4759

Haa ni sitt en stuthjälmitå,
gomaan!

Vitå va han schvartå, framme
va han bak, hade fyra vita föttå
å en bakskaunk.

Gu välsigne maten, ja tro han biss.
Väv ha ni, skraddare haa ni,
vitå å grannå å den.

Kattens ed.

Om man ville hava en bra huskatt, så skulle man hålla katten
i öronen och förestava honom denna ed, varpå katten, med jamande
skulle svara.

Ja, Kisse Måns lovar å svär,
att haula huset rent.
frau loppå å löss
å råttå å möss
å självå va renli.

Skämtverser.

Pettå å Pär å Pauals Pelle
å prästens pia Petronella
hade ett å samma skrälle.

4759

Beck å tjära
ä pojkarnas ära,
men loppå å löss
ä däkånas tröst.

Skomakaren me sin smorie trut,
han bitå i läet
å grina i väet,
han vet ej hur le han sir ut.

Ett, två, tre, fyra, fem, sex, sju,
inte vell ja bli nån sotarfru.
Ett, två, tre.
men en sme'
då ska ja ha te å roa mej mä.

Grötrim.

Förr skulle man alltid rimma för gröten.
Man hade julagröt, slättergröt, skuragröt och brytegröt o.s.v.

Ät gröt sau ni blia mätta,
snart kommå tomten.
mä sin röa hätta.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

102

4759

Denna gröten ä koktå å redåa gryn,
men åt ej utan Guds försyn.

Denna gröten ä koktå i en gryta
å inte i en botta,
ta inte meå i skeen ån ni tya lötta.

Denna gröten ä koktå fö dom som rävsat
å skrapat,
å inte fö dom som liggat ve brynebötta
å gapat.

Denna gröten ä koktå fö dom som rävsat
å flångt
å inte stautt ve rävsan å hängt.

Denna gröten ä koktå i en gryta å tåå å skå
å inte i en skru.
Gu välsigne bå Pelle å hans fru!

Den som inte fö gröten kan rimma,
han faur pau dörren springa.

Klockramsor.

När man hörde en vällingklocka ringa så hade en ramsa, som man tyckte sig höra i klockklangen. - Vällingklockan i Nestingsö Väckelsång brukade ringa:

Blau välling, surå sell,
kasta lien, spring hem.
Blau välling, surå sell,
kasta lien, spring hem.

Vällingklockan på Ekeryds gård ringde så här:

Kasta å spring, kasta å spring,
kasta å spring, kasta å spring.

En vällingklocka i Tingsås socken brukade ringa:

Bongens dränga kasta lien.
Bongens dränga kasta lien.

4759

"Feskesta krakasol".

En gammal benämning på månen i Väckelsångs socken är Feskesta krakasol. Månen har troligen fått detta namn av drängar i Fiskestadens by, där de nog fått gå och kraka säd i månsken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

105

4739

Religiösa visor.

(Uppt. (efter gamla handskrifter och muntliga meddelanden) av
Fabian Karlsson.

Jag vet ett land långt bortom skyn
och stjärnehimlens brand,
dit siarn flytt i andesyn
från Patmos mörka strand.
Och ögat brann och hjärtat slog
och pannan lyste klar,
och själen översaligt tog
vid synen underbar.

Där såg Johannes Frälsaren
i prakt och glans och sång
där såg han mången lycklig vän.
som delat jordens tvång.
Och livets träd han såg där stå
vid silverflodens brus.
och troner med de äldsta på
e evig fröjd och ljus.

Där såg han skaror röja sig
 vid klara harpors ljud
 och sjunga: Ära vare dig,
 du alla världars Gud!
 Då ljöd ett trefallt: Heligt där
 från djurens helga tal,
 och alla änglar föllo ner
 för Gud i himlens sal.

Nu slutar jag min enkla sång
 jag kan ej sjunga mer,
 miig jorden känns så skumm och trång
 när jag mot hemmet ser.
 Jag längtar hän från nattlig strand,
 från synd och sorg och död,
 till detta sköna morgonland,
 till vännen vit och röd.

Dock nu bort med gråt
 snart får jag stå
 högt över natt och grus,
 och på en bättre harpa slå
 i tronens fröjd och ljus.
 Då får jag se hur herden går

4759

i sårens dyra skrud
bland alla återlösta får,
som han fört hem till Gud.

II---
2.

Det var en liten flicka,
som på sin dödsbädd låg.
Föräldrarne de gräto
när de sin älskling såg.
De skulle snart få lämna
sitt lån åt Skaparen,
och sänka ner i jorden
sin lilla kära vän.

Den lilla flickans fader
det var en sådan där,
som skriften kallar dåre,
som säger Gud ej är.
Men modern hon var lycklig
i tron på Frälsaren,
hon talte med sin flicka
om Jesus barnens vän.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

108

4759

En dag då fadern ensam
vid barnets sjuksäng satt,
hon talade så stilla
men rösten var så matt:
Nu får jag kära pappa
snart säga er farväl,
jag känner döden nalkas
men vem skall ha min själ?

Jag känner mig så oviss,
jag finner ingen ro,
I talen ju ej lika,
och vem skall jag nu tro?
Ty mamma hon har talat
om himlens härlighet,
men pappa har förnekat
båd'Gud och evighet.

Nu börjar hon att gråta.
nu togs det ej så lätt:
Tro du som mamma säger
för hon har ändå rätt.
Och barnet i sin enfald
tog Frälsaren i famn

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

109

4759

och somnade att vakna
i fridens sälla land.

Nu fick den mannen skåda
vad förr han aldrig sett,
och började att söka
den frälsning Gud berett.
När otrons fötter ramla
och alla falska stöd.
Då håller Jesusnamnet
i både liv och död.

Men I föräldrar käre,
vart för I edra barn?
Kanhända ut i världen
i syndens falska garn.
Men tänk hur hemskt det bliver,
om I får följas åt
och skilda ifrån Jesus
gå bort i evig gråt.

Men I som fått den nåden
att peka för de små
på levande Guds lammet,
O, tröttnen ej, håll på!

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

110

4759

Ty Gud skall växten giva
åt kornet I sån ut,
och I fån evig glädje
med Edra små till slut.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

111

Gamla kärleksvisor.

Uppt. (efter gamla handskrifter och muntliga meddelanden) av Fabian Karlsson.

Jag går i tusen tankar
och ser den vän jag ej kan få,
som uti världen vanker,
och jag i sorgen går.
Stor sorg, som jag i hjärtat bär,
för dig min vän så kär.
Det är väl falska människor,
som därtill orsak är.

Had' jag dig aldrig skådat,
ditt ansikte och ögon blå,
vad sällhet uti världen
had' funnits för mig då.
Då had' jag varit lyckelig
och fri från sorg och kval.
Den dagen aldrig randas,
som gör mitt hjärta glad.

Den glädje förr jag hade
kan jag ej mera återfå.
Jag sörjer mig till döden,
om jag dig inte får.
Men skulle döden träffa mig,
så då blir skulden din.
Tro aldrig här i världen,
att du går ur mitt sinn.

Här uppå denna jorden
finns ingen mer jag älska kan.
Minns du ej mer de orden
då du räckte mig din hand?
Du lovade mig trogen bli,
du sa det sant och visst.
Nu får jag ensam vandra
som den sin maka mist.

Kanhända att du tycker
jag är av allt för ringa stånd.
Jag äger inga pänningar,
jag äger ingenting.
Men den kan vara lika god,
en fattig som en rik.

4759

Att gifta sig för pänningar
är stort bedrägeri.

Nu slutar jag min visa
och bjuder dig ett ömt farväl.
Jag kan ej längre skriva,
min hand nu trötter är.
Min röst är hes, min sorg är stor,
min vän har jag bortmist.
Men om jag beder Herren,
så hjälper han mig visst.

Farväl för sista gången
jag bjuder dig ett ömt farväl,
men beder dock att ångern
ej krossar tung din själ.
För den mitt hjärtas sorger vet
han ock mig hjälpa kan.
Farväl vi träffas åter
i himlens sälla land.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

114

4759

2.

Jag är så ung, mitt blod är så varmt,
jag är blott nitton år,
och bättre än en kyss jag ej vet,
en kyss jag aldrig får.
Men när min flicka är mig kär,
så tror jag rent förgjort det är,
ty jag må tänka aldrig så,
men kyssar får jag ej ändå.
Hejom tralla lilla la!

Vår grannes flicka är så söt
så nätter som en dag.
En dag jag gick där förbi,
och famntog henne jag.
Men ack! uti dess förklädsband
en knappnål stack mig i min hand,
men jag sprang bort och blod gick ut,
och med min kyssning blev det slut.
Hejom etc.

Det var en dag och sent en kväll
hon sakta sade mig:
"I kväll mitt fönster öppet står,

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

115

och då jag väntar dig".

Men då jag strax till henne lopp,
mot fönstret stegen teste opp,
men den brast under mitt itu,
och kyss fick jag ej heller nu.
Hejom etc.

En vacker dag jag henne såg,
hon var som blommans glans,
en kyss jag henne bad om då.
hon låg strax om min hals .
Hon spetsade sin rosenmun,
men då kom faderns arga humn,
han rasande i benet bet,
och kyssen glömdes i förtret.
Hejom etc.

Nu har jag strävat vad jag kan,
och visan den är slut.
Jag har ej fått en enda kyss
ej mera än förrut.
Säg du som har mitt öde sport
vad har jag stackars gosse gjort,
att ingen vill förbarma sig
och vara god och kyssa mig.
Hejom tralla lilla lilla!

Gamla visor.

(Uppt. efter gamla handskrifter och muntliga meddelanden. av Fabian Karlsson.)

Amerikavisor.

Jag såväl som andra på havet seglat har,
långt bort ifrån min hemort på oceanen klar.
Bland främmande personer jag söka får mitt bröd,
för här finns ingen flicka, som vill trösta i min nöd.

Då jag från hemmet reste, en vän jag hade då,
den är i mina tankar för varje dag som går.
Men flickors kärlek varar ju knappt en månads tid,
för är man längre borta, så har de ändrat sig.

En resa omkring landet till Jämtland det gick
då ett brev ifrån min broder så sorgeligt jag fick.
Han skriver: "Bästa broder, jag nu berätta kan,
att nu så har din flicka fått en annan fästeman.

4759

4759

Jag kan nu ej beskriva så ledsen som jag blev,
när som jag läste brevet, som brodern till mig skrev.
Jag läste alla breven, som jag från vännen fått,
och tydligt stod de orden: "Mitt hjärta har du fått".

Sen reste jag mot hemmet i denna vintertid,
ifall där någon flicka vill mer behaga mig,
ty annars tar jag flykten och till Amerika far.
Hälsar då till hemmet och gamla mor och far.

En främling vill jag vara bland engelsmännen här,
bland Afrikas negrar, som i mitt sällskap är.
Blän alla slags spanjorer och norrmän likaså,
och alla slags nationer inunder himlen blå.

Nu har jag sjungit visan från början och till slut,
och gräset börjar grönska och jag skall åter ut.
På stora oceanen och neckens stora fält,
ty Gud han har så skickat och han har så beställt.

2.

Vi reste med på det fyrmastade skepp
alla emigranter, som nu från hemmen rest.
Ett barn på sjön begravdes ibland de böljor blå,
och mången sjukling jag där ofta såg.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

118

4759

Jag stannar nu ej länge biljetten har jag köpt,
jag kan ej längre dröja min kosa går sydväst.
Då fick jag se Chikago, den beryktade stad
som alltid full av emigranter var.

Folk och slakter får man se utav alla slag,
ifrån den högsta vita intill den svarta slav.
Och ofta får man se här en svensker prästason,
som med oxen och plogen köra får.

En kontorist från Sverige man ofta här får se,
och med en gammal sköffel han står så sökande.
Han tänker på sin penna, som honom förr har fött,
men nu är den i sköffelen förbytt.

Och ofta får man se här en svensker bondetropp,
som förr har kört med drängar, men nu så är det stopp.
Nu blir han själver körder utav en högre man,
sen heter det: Din djävul där, gå an!

Ja, hör ni svenske herrar, som uti Sverige bo.
jag nu litet nämner att ni komma må
att ställas på en linje med sköffeln skyldra få,
eder mage skall snart försmälta då.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

119

4759

Den amerikanska lagen lyder alltid så:
Vill de ej arbeta det må ej hjälpas då,
för arbete det fodras av var en man,
som här i landet tänker att gå fram.

Och kappsäcken i handen det är min enda skatt
omkring det nya landet jag löper nu så glatt.
Och inte har jag rikedom ej heller något hem.
men jag hoppas på min Gud i himmelen.

Ingen flicka har jag i detta nya land,
och ingen är som knyter med mig ett kärleksband.
Och ingen är som faller för min skull blott en tår,
ingen som mig saknar då jag från hemmet går.

Ibland jag går och tänker uppå en väg så lång,
och hörer fåglar sjunga och lyss på deras sång.
De äro nog ej alla så sorgsena som jag,
ty de sig alla fröjda åt Guds sköna dag.

3.

O, Nils dock, o, Nils dock, o, res ej från mig hän,
nej, bli hos din flicka, min egen kära vän!
I Sverige vill jag leva, i Sverige vill jag dö.
Nils, bliv hos din flicka, bliv hos din svenska mö!

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

120

4759

4759

Sej, Sverige är fattigt, och jag vill rikdom ha,
jag reser bort från Sverige och till Amerika.
Du kan ju med mig resa och där mig bliva huld,
jag skall dig där omgiva med silke och med guld.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

121

Jag älskar ej pänningar, men Svea är mig kär,
Jag vill gärna tråla om du vill bliva här.
O, Nils, bliv hos din flicka, bliv hos din svenska brud!
Låt oss arbeta sammans, välsigna vill oss Gud.

Skall jag då evigt tråla i fattigdom med dig
nej, långt bort vill jag resa, ty jag vill bliva rik.
Ja, jag vill söka guldets uti Amerika.
Farväl, min flicka, jag rikedom vill ha.

Och Nils han packar ränselein, hans avsked var så kort,
ännu en gång farväl, och sen han reste bort.
Men han kom icke långt förr'n tårar gled ned
från flickans bleka kinder, och hennes hjärta sved.

4.

Roligt, roligt skall det bli
på den stora dagen,
resa till Amerika
och se den stora staden,

4759

14759

Gatorna de är av gull,
träden är av socker,
Hela staden den full
av små söta docker.

Önskar du dig en av dem,
får du strax en fyra, fem,
Skynda dig att ila,
sen i famnen vila.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

122

4759

4759

Rallare och militärvisor.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

123

1.

Jag var ju inte mer än på mitt sjuttonde år
då jag värvning vid Göta garde tog.

Allt för konung och land
slog mitt hjärta i brand,
allt för fäderneslandet det slog.

När i sex års långa tider jag vid regementet stått
av kamrater jag mitt avsked jag tar.
För den, som kronan tjäna vill,
jag ej honom råder till,
ty det har jag själv försökt i mina dar.

När min tjänstetid var slut, då mitt avsked jag tog
från kanonen så trogen mot mig.
För när jag hörde hennes röst
då hon skänkte mig sin tröst,
och hon svek mig ej i ofredens tid.

4759

4759

Nu har jag blivit rallare, nu börjar ett nytt liv,
ibland schakter, ibland kärror och bland sten.

Ja, ingen människa kan tro,
vad en rallare får gno
sätta till både armar, rygg och ben.

När rallar'n får likviden, då reser han till sta'n
bland kamrater han tager sig en klar.

Ja, mången krögarflicka nått,
ja, hon bugar sig så lätt,
för en rallare han ej på pengar spar.

När sorgen trycker rallaren, så kommer flickan huld,
ty sitt hjärta det har hon givit bort.

Ja, åt den raske rallaren
han som aldrig varit full,
och ej heller har han givit någon korg.

Uppå vestra centralen på teppen knogar jag,
där är liv, där är munterhet, och sång.

När det ropas med kläm:
liven upp och upp igen,
sätter liv i den glade rallaren.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

124

4759

4759

Om någon önskar veta vem visan diktat har:
en rallare, som på centralen var.
Ja, han bor hos Gustav Hord
Och är känd av en och var,
namnet Lindkvist det bär han som en.kar.

2.

Det är ju ganska trevligt att tjäna militär.
Man får på alla krogar den första man begär.
Med ett glas i var hand och flickan i vår famn,
sen lever man så sällt, som kungen i sitt land.
Hurra för Kung och militär, som i Sveriges rike är.

Den första krog vi kommo till vi genast stego in,
och flickan stod och ropade: "Här kommer min".
Men krögarn kastar blicken då jag på flickan ser,
och flickan till mig viskade: "Var god oh sätt dig ner".
Hurra för kung etc.

Men när jag hade suttit där en timme eller två,
så lider det på tiden, att jag skall ut och gå.
Men när jag på mig reser, så faller jag omkull,
och flickan till mig sade: "O, fy vad du är full".
Hurra för kung etc.

4759 11739

Jag ropade på krögarn om jag betala får,
hur mycket jag är skyldig en krona eller två.
Men jag har inga penningar, min plånbok borta är,
och flickan till mig viskade: "Du intet skyldig är".
Hurra för kung etc.

Men när jag mig begiver det fortaste jag kan,
så stå de där och ropa mitt nummer och mitt namn.
Ja, du skall vara hemma för vi gör visitation,
så kommer du från krogen, hem så full som en kanon
Hurra för kung etc.

Men när jag mig betrakter och i kasärnen går,
så möter mig ryttmästaren, han mig i sikte får.
"Vet hut din drummel, vad tänker du uppå,
full är du allerede och full var du igår".
Hurra för kung etc.

Han ropte på sergeanten: "Sätt honom i arrest,
där skall han nog få sitta tills han nykter blir härnäst".
Det hjälper inga böner, nej om man föll på knä,
när sergeanten säger: "Tag filten och följ med".
Hurra för kung etc.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

126

4759 4759

Den andra dagens morgon då skall jag i förhör,
jag får så ont i huvudet, så att jag tror att jag dör.
Ja, ont i hela kroppen, jag orkar knappast gå,
men likväl för majoren jag uppsträckt måste stå.
Hurra för kung etc.

Det första ord han sade: "Ja, du var full igår
det var slätt ingen nyhet, som jag nu veta får.
Nu har du supit länge, nu har du spelat ut,
Till Karlsborg skall du resa innan nästa veckas slut
Hurra för kung etc.

Den tredje dagens morgon, då skall jag ha min dom.
"Sätt honom ned på trean, sätt för båd'läs och bom.
Ja, du är dömd till mörk arrest att sitta tio dar,
men om du sedan bättrar dig, så får du stanna kvar".
Hurra för kung etc.

Om någon nu vill veta vem visan diktat har.
så är det en gosse som tjänat kungshusar.
Han är väl ej i Karlsborg, han finns i Ystad kvar,
men kanske händer nästa gång han avsked av er tar.
Hurra för kung och militär, som i Sveriges rike är.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

127

4759

4759

Salig Sara.

Jag hade mig en hustru, hon hette Sara.
alltid ville hon gärna drucken vara.

Smör och honung vill hon gärna äta,
sill och strömming lämna hon på fatet.

Gick jag mig åt skogen om onsdä'n,
huggde mig en knubbel på torsdä'n.

Fredä'n gick jag hem och slog min Sara
på lördä'n fick jag för henne ringa och grava.

Käre män, gräven långt ner i backen,
för Sara har sju onda sår i nacken.

Och jag gav min granne en liten kringla,
för att han skulle för salig Sara ringa..

Oh jag gav min granne sillen med nacken,
för han skulle grava henne långt ner i backen.

4759 4759

Och jag gav klockar'n fårelåret. på kaka.
för han skulle för salig Sara sjunga och gapa.

Och jag gav prästen fyra får med ulla,
för han skulle på salig Sara kasta mulla.

Och jag gav prästen min kulleko den vita,
för han skulle över salig Sara predika.

Och käre män, i bären långt bort med bären,
för jag är rädd hon kommer igen framåt våren.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

129

4759 4759

Den bakvända visan.

I fjol vid' jul, då grisa min ko, då kalva min so,
då drunkna min märr uti solsken.

Jag sadla min stövel, jag smorde min häst,
och sporra band jag på öra.

Så red jag över salen, där skogen gick ner,
där hänk två murknade brömsar.

Där hänk två präster, där söng två lik,
där satt två brokota hästar.

Jag låg och jag satt,
jag drömde den natt,
jag drömde den visan var bakvänd satt.

Den döve han hörde, den dumble han log,
den tunlöse spelte på lira.

Den blinde han skulle gå ut och bese,
väd natten mände här lida.

Så fick han se en så'n undelig ting:
den handlöse lekte med flickan sin.

Jag låg och jag satt,
jag drömde den natt,
jag drömde den visan var bakvänd satt.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

130

4759

4759

Det var två skator, som byggde ett bo. 2
de byggde ett bo uppå logen:

Det var två hönor som spände en hög,
och flögo med honom till skogen.

Jag låg och jag satt,
jag drömde den natt,
jag drömde den visan var bakvänd satt.

Laxen han kliver i leketopp opp,
och ristar ner stora lövgrenar,
och ekorren springer på havets bott
och välter upp stora stenar.

Jag låg och jag satt,
jag drömde den natt,
jag drömde den visan var bakvänd satt.

Nykterhetsvisa.

Gubben Noak, gubben Noak var en hedersman,
han drack bara vatten
mitt i vala natten.

Gubben Noak, gubben Noak var en hedersman.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

131

4759 479

Fulla gubbar, fulla gubbar, är en evig skam,
konjak vin förtära
glamma, skrika svära.
Fulla gubbar, fulla gubbar är en evig skam.

Fulla männer, fulla männer äro hustruns ris,
slå sin egen maka,
egna barn försaka.
Fulla männer, fulla männer äro hustruns ris.

Fulla pojkar, fulla pojkar se så fula ut,
de i diken vräka,
ligga där och kräka,
Fulla pojkar, fulla pojkar se så fula ut.

Snälla flickor, snälla flickor, se det är på tok,
när som pojkar supa,
uti slagsmål stupa.
Snälla flickor, snälla flickor se det är på tok.

Snälla gossar, snälla flickor låta glasen stå,
källans vatten smaka,
kaffet ej försaka.
Snälla gossar, snälla flickor låta glasen stå.

4759 4759

Folkvisa.

Men flicka lilla, var har du varit,
som är så böschig på ryggen din?
Säg, har du varit på herrgårds loge
och tröskat ärter med ryggen din?
Där jag har varit, dit vill jag gå.
Där jag har varit dit vill jag gå
För jag har varit i gröna lunden,
där alla vackraste gossar finns.

*böschig*Folkvisa.

Inte ä ja lessen fö barna di ä smau,
när attan kunna krypa, nettan kunna gå.
Åppau livets väj,
ä du livader, Hej!
Flecko lella säj,
velli du gefta dej mä mej.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

133

4759

4759

En sorgevisa.

Det tjänte en flicka uppå en herregård.
hon tjänte hos en köpman, så däglig hon var.
Ja, o så underligt det var att hon torde
den rysliga gärning, som hon gjorde.

Det var en lördagsafton en vacker sommarkväll
hon födde tvenne gossar, tog livet av dem själv.
Ja, o så underligt, det var att hon torde
den rysliga gärning som ^{hos}gjorde.

Sen svepte hon dem i det vita lin,
sen kastar hon dem i den strida ström.
Ja, o så underligt det var att hon torde
den rysliga gärning, som hon gjorde.

Gud nåde mig, min flicka och så min lilla vän,
mitt unga liv fås aldrig för pänningar igen.
O, nej mitt unga liv fås ej för pänningar igen.
Gud nåde mig min armaste flicka.

4750 4759

Den flickan hon tjänte sig en silverkanna ny,
med fyra förgyllne fötter däruti.
Den fyllde hon med blanka riksdalra
hon tänkte själva konungen betala.

Sen ledde de henne till stupstocken fram,
där bordet stod dukat, och bödelen kom,
Ja, nu skall ni få se mitt hjärteblod rinna,
liksom det vore blodröda strömmar.

Smålandsvisa.

I Smaulann dää ä sau gott, gott, gott.
Dää kan en fau fö en plott, plott, plott.
Ej nåe aent lann
ja åppleta kan
dää allt ä sau ljuvelitt å gott, gott, gott.

Fö bönnanå dää ä sau rika pau få,
å pängå di fau fö potatå å sä
å fö hästa å kor
å smaukräk å sor
å då gör i plänboken sau gott, gott, gott.

4759 4759

Kalasa dä görå di som herrskpafolk,
dreckå sau truten ä fullå au mjölk.
Pannkak å mos
å luffesk å saus,
dä görå i majen sau gott, gott, gott.

Å länsman ä sau stennå som sau,
prosten å tjockå sau han inte kan gau.
Å klockarefar,
han ä dau sau rar,
han sjongå så dä görå sau gott, gott, gott.

Ja si däkånå dää ä sau röa som bär,
mä killia arma å smaunätta tär.
Di ä söta som sölt, om man taa dom om tryn't
dau görå dä i hjärtat sau gott, gott, gott.

Sköna Anna.

Jag hade ensyster så skön och så fager,
hon lyste som blomman i morognens dager.
Hon sjong som en lärka, var livad och kvick,
men nu får jag säga hur illa det gick.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

136

4759 4759

Min moder hon dog när vi tvillingar föddes,
den natten då säden av frosten föröddes.
Min fader blev tokig han dog däruppå,
föräldrar i dalen vi fingo ändå.

Vi voro så snälla vi läste för prästen,
vi fira tillsammans den heliga fästen.
Av gossarna var jag ibland den som störst,
av flickrona var Anna kvickast och först.

Vi sparade slanter att köpa med tiden
en hydda i skogen, den eviga friden.
Där ämnade vi oss över vintrarna bo
och såsom små änglar få leva i ro.

Vi gingo , vi kommo tillsammans i striden
till Turkiska gränsen vi kommo med tiden.
Men Anna gick villse, jag vet inte vart,
i djupaste skogen så kolnande svart.

Jag gick där de hundra dagar och sökte
bland skäggiga gubbar, som satt där och rakte.
Men ingen förstod mitt begripliga tal,
jag led för Anna förfärliga kval.

4759

4759

Jag gick genom skogar, moraser och vatten
till ett paradeis uti månljusa natten.

Där möter mig hastigt en silkesklädd brud
hon lyfte på slöjan och sa: "Är det du!"

Jag svarade genast: "Kom följ mig min Anna".

Hon svarar tillbaka: "Här måste jag stanna"

"Jag är som en fången och vingklippter svan,
som fångslad i bojor av turkisk sultan".

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

138